

Lempäälä-seuran puheenjohtaja Raili Reinin kokemukset Lempäälän muistelulaukuista

Sosionomiopiskelija oli keskiviikkoamuna 27.2.2019 Toimelantalossa testaamassa muistelulaukkuja, apuna oli Raili Reini. Esillä olivat sekä kauppa- että parturikampaamolaukku.

Toimelantalo järjestää kunnan vanhuspalveluja Lempäälän Sääksjärvellä. Talossa on senioriasuntojen lisäksi toimitiloja talon omaan sekä seurakunnan ja järjestöjen tilaisuuksien, kerhojen ja toimitatuokioiden järjestämiseen. Käytimme muistelulaukkuja Toimelantalonsa avoimien ovien aamupäivässä, joka on suunnattu asukkaiden lisäksi muillekin ikäihmisille.

Edellä mainitussa tilaisuudessa oli kuusi vanhusta ja kaksi talon työntekijää. Miehiä oli kaksi ja naisia neljä. Yksi naisista oli toiminut kauppiana, yksi kampaajana ja yhden tytär oli kampaaja. Nämä toivat lisävivahdetta laukkujen/muistojen käyttöön.

Aloitimme kauppalaukulla. Sari poimi esineen kerralla, kertoi siitä ja Raili auttoi esineen kierrättämisessä tarpeen mukaan. Juttu kulki entisajan kaupankäynnin ja itse esineiden välillä. Tupakka-askit virittivät jutusteluun eri savukemerkeistä ja holkin (imukkeen) käytöstä. Sokeritoppa sai aikaan omakohtaisia kertomuksia samoin kuin kahvimyllyn kahvimerkit ja kahvipaketeissa olleet kuvakortit Joonaksen matkoista maailman eri kohteissa, jostakin syystä muistelijoille kuin Railillekin on erityisesti jäänyt mieleen Joonas Panaman kanavalla.

Vuotavia maitopusseja harmiteltiin ja puhuttiin, miten niitä leikattiin nauhoiksi ja virkattiin pikku-mattoja. Hajuvesipulloissa oli tuoksuja jäljellä, joten niitä nuuhkittiin joukolla. Nivea-voidetta keuhuttiin ja jotkut olivat käyttäneet sitä vuosikymmeniä, yksi lihava mieskin, joka itse on liittynyt Nivean naisten ja lasten voiteeksi kysyi ko. mieheltä, että mihin tämä voidetta käyttää. ”No munan pieliin” oli vastaus. Joku nainen heitti siihen, että kai sulla on satiaisia ollut, kuulemma kyllä, mutta ”ei niihin Niveaa käytetty vaan deedeetä” ja samalla mies näytti kädellään, miten ko. pahvirasiaa puristeltiin. Railille liike oli tuttu siitä, miten äiti aikanaan puristeli pyöreästä pahviaskista kasvimaan taimille Täystuhaa.

Sari oli kehittänyt oikein hauskan lisän kauppalaukun yhteyteen. Hän kierrätti yksi kerrallaan pieniä painoja, joista näki aina yhden painon 50 g, 100 g jne. Kun kaikki olivat koetelleet vuorollaan painoja, kiertoon tuli täysi kolikkokukkaro, jonka painon jokaisen tuli arvata/arvioida. Painon päättely oli ainakin Railille vaikeaa ja veikkaus menikin pahasti alakanttiin. Vain yksi oikea vaihtoehto tuli ja sen esitti (tietenkin) entinen kauppias.

Parturi-kampaamolaukku osallistui hieman eri tavalla. Piippaussakset, permanenttien teko ja klipparit puhuttivat kyllä paljon. Niin entinen kampaaja kuin kampaajan äitikin kertoivat tietojansa ja omia kokemuksia oli kaikilla. Kosketeltavien esineiden lisäksi laukussa on aika paljon lehtiä, hiusvärinäytteitä (keinohiuksia). Kehotimme ajattelemaan värivalintoja omiin hiuksiin ja siitä syntyikin juttua, että jos ensi kerralla tulisimmekin tapaamiseen ”pää tämän tai tämänvärisenä”.

Kokemuksesta opittua: Pyrimme saamaan jokaisen ääneen ja se onnistui hyvin, kun ryhmä oli näin pieni. Kaksi laukkua samalla kertaa on liikaa. Kannattaa käyttää aikaa yhteen. Yllyttämällä tarinan saa kyllä riittämään ja muistoista on helppo siirtyä nykyaikaan ja vertailujen tekoon.

Joka esineestä olisi hyvä saada pienikin keskustelu, näin se jää mieleen ja muistiin elämään eikä tilaisuus ole pelkästään esine-esittely. Vetäjän on hyvä pysyä paikallaan, se auttaa huomion kiinnittymisessä ja ylläpitämisessä. Tälläkin kertaa mukana oli liikuntarajoitteisia ja käsien ojentelukaan ei sujunut kaikilla, joten avustajaa tarvittiin. Hän voi myös huomioida, kenellä näyttäisi olevan sanottavaa ym.

Laukut osoittautuivat toimiviksi ja niiden kanssa on hauska työskennellä. Ne soveltuvat kaikenikäisten kanssa käytettäväksi. Niitä voisi suositella esim. aktiivieläkeläisen kerho-ohjelmiin ja itse opistotyössä joskus eläkeläisten virike- tms. ryhmiä vetäneenä olisin ollut iloinen tällaisesta ohjelmaavusta.

Toimelatalon omat ohjaajat olivat hyviä, he innostuivat, osallistuivat keskusteluun itse ja puhuttivat paikallaolevia ikäihmisiä. Suosittelenkin, että kunnan laitoksien ohjaajille sekä erilaisten kerhojen vetäjille tarjottaisiin tutustumistunteja, joissa pidettäisiin ”näytetunti”.